

Ìaðèíããòèè àéíõèìèèíã-ýãîëþòëííèñòíã

Áãóìð Áíãðãé
Saturday, 07 November 2009
Ìíñèããíãã íãííãèãíèã Tuesday, 08 December 2009

ÌÀÐÈÍÃÃÒÈÈ ÀÉÍÕÈÌÈÈÍÃ-ÝÃÎËËÞÒËÍÍÈÑÒÍÃ.

Nããíãíýõéè ìèð ýãîëþòëííí-èðããòëíèíòñèèð áãããòíã à íãèãñòè àãéíããíííã ìðíèíòíãããéý àéíèíãè-ãñèèð ìíèãèèð — « ìðíèíòíãããéè è ðãçóííí ñíçããéè (ò.ã. èñèíòñòããííí ìðíèíòíãããéè), è á) ýòí èþãè, èíòíðúã áãèãò àèã, ð-òí ýòíè ðãçéòú íã èèè ìííã èòí?» Ýãîëþòëíèíòú ìííããò ìíèãèèð à ñèòãçã, ìí ãíãíðýò, ð-òí ìíèãèèð ýòí ñãè ñããèãèè. È áí óãð ìð ìíèã èþããé ýòí ýèííãðèíãíòãèýíí ìããããðãããíííã àãíííã àãéíããíííã ìðíèíòíãããéý ìíèãèèð, èíòíðúã íãú-íí ýãéýþòñý ìðíãóèòãè àéíèíãè-ãñèèð ñ-èòããòñý, ð-òí Õðèãðèð Æ, èãð1 à 1824 ãíãò, ìòò, ì ñèòãçã ìðããíè-ãñèíé ìí-ããèíí èç ìèíããèýíííã òèãíòã àìííéý, ðãçíúè ãðãí ðãñòãéè). Ìã ìííã ñíòñòý, ìãñãèããí Æãðèí2, à 1853-1854 ãã. àçãèííãèíòãèè àèèðãðèè è æèðíúð èèñèð ìíèð-èè àíãéíãè ìðè èãè ìãíòíãèíí ìíèãçãò ñèòãç ìíèãèèð à ãñòãñòããííé ñðããã, áãç èãéíãí-èèãí ó-ãñòèý ð-ãéíãèè, èãí ýòí ìã ìòãã-ãò òñèíãèð ó-ãííé ìã àçýè ð-ãòúðã àòííã òãèãðíãã à ìãíò ðòèè, è ñòíèýíí æã ìíèãèèð ãíãú à ãðòãòþ, è ìã ñèãíèè èç ìèð ìðííòíè òãèããíã. Õ-òíðíðí? ðãçãã ìã ñíçãããò ìí òñèíãéý, à èíòíðúò ãíðý-èè ìãòãèè óóããò èèòúñý èíãíí òãè, èãè ìóæíí ìãñòãðó? Èèðãèýè ìðèèããã 1952 ãíãò, Ñòãíèè ìèèèãð ìðíããííòðèðíãè ñãíé çíãíãèòúè ìíòò, ìíèãçúããþèè ñèòãç àìííèèíèòú èç ìãíòããíè-ãñèèð ñíãèíã àéíèíãè-ãñèèð ìðíãóèòíã, à ðýãíãúã ñòíðííèèè ýãîëþòëííéçíã àãæã ìã èíòãðãñòþñý ìðèðíãé òãò èííííãíòíã, èíòíðúã ìðèíãèèð ìðèã4 (èíòíðãý à ñãíþ ì-ãðããú àúèã ìðèãòíãíã àèý ìãããðèèè æèíòãçú àãéíããíííã ìðíèíòíãããéý æèçíè), ýãîëþòëííèòú Æãíí Ñèããíðãòíðíã òñèíãéý, ìí è ìðíãóèòú àéíèíãè-ãñèíãí ìðíèíòíãããéý, óããðýý ìòãèèèð, ð-òí òãèèã àãúãñòã èãè ìðííòúã òãèããíã àéíèíãè-ãñèíã ìðíèíòíãããéè. Ìãíðèíãð, àèèðãðãèýúããèè — ìðííòãèèèð òãèãããíã, èíòíðúè àúè ìðèíãèð à ñíãñú, à ìðèðíã èãòããíèèèçíã D-ããèííç, à -ãñòííòè D-ãèþéíçú. Õíãã èãè àèèèèèèç ýãéýãòñý ìíííãííí ìòò, ì èòããíèèèçíã àèþéíçú à ìðãíèçíã æè àéíèíãè-ãñèíé ìíèãèèð. Èñèíòñòããííí ìðíèçãíãòãí ìèèèèèèè èç àéíèíãè-ãñèèð ìðíãóèòíã óããæããò ìòãèèèð à ñííòãííí ìð èþãè, ìðííòí òãè, ìèðèè èãèèè-òí àãðããò. Àéíòèìèè-ýãîëþòëííèòú ìóæíí ñíòðíèòú àíèýòé òããòð, àãã ìíèãèèð ìíèè àú, ìã èííãã ìãíýòú «ããèðòèè», ò.ã. òñèíãéý ìãðãíãúòííã ìèðã. Æðòãèè ñèíããè, ìíè ìã ìíòò ìðíèçããñòè ãñã ìóæííã èí ìíèãèèð à ìã ñ òñèíãéýíè, ìãðíãýýèè àèý òãò ìíèãèèð, èíòíðúã ñèòãçèðíããíí, è àèý òãò, èíòíðúã àúã ìðããñòèòò ñèòãçèðíããòú. È, èãè ìã ñ ìãèèèèèèð ýèíòðãíèèèð òñèíãéè (ìííãííí òãí, ð-òí àúããò àíóòè ìðíãèðíè ñ èèýýèè ñíãñýè), àíèãçúãããò, ð-òí æèçíú ñãíã ìã — à ìãèþãããííú ìííãèèð òñèíãéý æèçíú ñãíã ìã çãðíããããòñý. Ýãîëþòëííèòú ìðèèííú àúãíòãò ìãíèèð ìèð, ñòúãñòãíí ìðíãããíèèèè ìðíãèèð ýãîëþòëííéçíã. Àúðãæãíè "ìãò-ííé àòãèç", èãè ìèãçèííú, ìãèýçý ìííèòú òèèèèèíí, èãí ìò ìãòèè à ìã

ÌÃÑÈËËËË ÕÈÒÃ Ì ÕÃÌ.

Ñèããòþèè ìðèíãð ñíçããéý òèìè-ãñèèð ìðãíðãòíã óóãò ìãèèð-ðãè èèþñòðãòèè òíãí, ð-òí ìðíãóèòú òèìèíã ýãéýþòñý òã «... Æðííè ðíñèèèèèð ó-ãííú àí àèããã ñ àèãããèèè Æ. Æ. ð-ãèèíí - àèðãèòíðí ÌÈ ìèèííèíèèè ÌÇ ðÕ ðãçðããíòãí ìðãíðãò ìðíèíãí àãèà èãçãíèè ìðíòãñíðí Æ. È. ìãçòðí. ìðãíðãò ðòçãí àúè ñíçããí è çãðãèíòðèðíãí ìííãí èãò ìãçãã, ìí ìðãíèçíããòú "Ìíèèãý ìãèèèèèèè ããçãò" 18 (200) ìãé 2003 ã.

«... Ìðè àúýãèèèè ìíèãèèð, èíòíðúã óóãò àéíèèðíãòú ããí (ããíãè-ãñèèð ìòòãèþ, èíòíðãý àúçúãããò óóãèèèè ìãíýòè è àèýý çãííèíãéè, ñòãíò ãíñòòíãí ðãðãç ìãñèíèèè èãò». Ìãèèèèèèè èíòíðãèèííãý èíòíðãèèííãý ñãòú, 09.04.07 12:04.

«... Æ ñíãðãííòþ ýííòò ì-ãèèèãã ìãíòíãèííòú ñíçããéý èãèðòñòããííú ñðããñòã, ìíãúðãþèèð ýòòãèèèííòú òíñòããííãí òðòãã ìã ìãíðãèèèè è ýòíè ìãèèðè ýãéýãòñý èñèèèèèèèè è ñíçããéè èãèðòñòããííú ñðããñòã ìã ñííãã àíãéíãíã òðããíãòã àãðãííèðò èñèèèèèèèè àúèí ìíèèèè à 60-ò ãíããò ìðíèíãí ñòíèèèè, èíããã Æ Æèíí è àãí ñíðòòãíèèè àúèã ìíèçããíã ñíííãííòú ýòèè èãèèð èòúñ, ìã ìãèèèè ìðè ýòíí ãíðííãèèè èèèèèíòþ. Ìãíãèí èñíèèèçíããéè ýòèè ìãíèèè à ìãèèèèèèè èèèèè ìèçãèííú ìãèè «Èñòíðèý ñíçããéý ìðãíðãòã Ñãíãèñ» Æðíãè "Ìãíèèèèè òãðãíèý" 1 3-4, 2004. -Áãóìð ìãçíðã ìèíããã Áíãðãé (hetru.ly.com)

1 Õðèãðèð Æ, èãð (íãí. Friedrich Wöhler) (31 èþý 1800, Ýðãðñòãéè — 23 ñãíòýãðý 1882, Æ, òèèíãí) — ìãíòò Æãèèèèèèèè è È. Áãðòãèèèè à Ñòíèèèè. Ñ 1831 ìðíòãñíð òãòíè-ãñèíé ðèíèú à Èãñãèè; ñ 1836 àí èííòã æèçíè ìðíòãí ìãòè. Á 1822 Æ, èãð ìðèðúè òèãííòþ èèñèðòò HOCN. --ÁÑÝ- 2 Ìúãð Ýæãí ìãðñãèè Áãðèí (òð. Marcelin Berthelot) (25 ìèòýã òðãíòóçñèèè òèçèèèèè è ìãúãñòããííé àýðãè. 3 Ñí. «Àúã ñèçãè èí ìðèð-ò: ð-ãíò òííãíèþ ý ìíòò ìèèèèð?» 4 ðÈ. ñíèèèíí èíòíðè æèçíú ðãçèèèèèè ã òèèèè èç àíèèè, ìòãíã, àíãú è àíãíðíã, èãè ýòí ìíèçããè Ñòãíèè ìèèèèð. Ìí ìíèð-ã ñíííãíí ìãðãçíãòú àãéíè áãç òãèíã ðýãã òñèíãéè. Õãè ýãîëþòëííèòú ìðèèííú èñèèòú èííé ìòòú, è ìíýèèèè ã 1968 ãíò ó-ãííú ìò ìã ìðèèèèèíí.